

Előfizetési ár:

Egész évre	— — —	4 K.
Fél évre	— — —	2 K.
Negyed évre	— — —	1 K.
Egyes szám	— — —	20 l.

AZ ERDŐ

Hirdetések

egy hasábos garmondszedés milliméter soronként 10 állérral, táblázatos és garmond betűnél kisebb betűfaj szedés másfélszerekes egységárral számítottik. — Az egész oldal négy hasáb széles.

Szerkesztői:

BALOGH ERNŐ
m. k. főerdőmérnök.

Erdészeti és vadászati szaklap kisebb erdők birtokosai és kezelői, erdészeti altisztek, erdőőrök és vadőrök részére.

TULAJDONOS ES KIADÓ AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET.

Előfizetőknek az álláskereslet és kínálat rovata rövid közlésekre díjtalanul áll rendelkezésre.

Az előfizetési ár «Az Erdő» kiadóhivatala címén Budapest, V., Alkotmány-utca 6. szám alá küldendő. Ide intézendők a lap szétküldésére vonatkozó reklamációk is.

A lap szellemi részére vonatkozó levelezés (kéziratok stb.) «Az Erdő» szerkesztőségéhez. Budapest, V., Zoltán-utca 16. sz. intézendők. Kéziratok vissza nem adatnak.

«Az Erdő» munkatársai megfelelő írói tiszteletdíjban részesülnek, a melyet a szerkesztőség évnegyedenként utalványoz. A lap után netalán származó tiszta jövedelem teljes összegében az Orsz. Erdészeti Egyesület által kezelt oly alap javára fordítatik, a mely — később meghatározandó módon — e lapra előfizető erdészeti altisztek, erdő- és vadőrök javára fog szolgálni.

Előfizetési felhívás.

Felkérjük t. olvasóinkat, hogy lapunk előfizetésének megújítása iránt mielőbb intézkedni sziveskedjenek, nehogy a lap szétküldése fennakadást szenvedjen.

TARTALOM.

Állami kezelésbe vett erdők őrzése. (Craus Géza Aladár.)

A nyugdíjtörvény revíziója. (—h.)

Gazdasági tanácsadó: Luczernás földek karbantartása és beállítás. (bl.) — Milyen takarmányrépa fajtákat termesztünk?

(bl.) — A cserebogár. — Giliszttagödörök. — Peronoszpora elleni védekezés.

Különfélék: Biztosítás. — Mappa a boton. — A fecske bogárfogyasztása. — Tarka himzés mosása. — Megsárgult fehérnemű. — Vasút a tengeren. — Időjelzés.

Változások az erdészeti szolgálat köréből.

Hivatalos közlemények: Szabályzat az erdőkinestári területeken bárczaváltás alapján gyakorolható vadászatról.

Szerkesztői üzenetek.

Előfizetési díjak nyugtázása.

Tárca. Horgászó cigányok. (Sz. F.)

Állami kezelésbe vett erdők őrzése.

Irta: Craus Géza Aladár.

Hazánkban az erdők őrzéséről még mindég azok birtokosainak kötelessége gondoskodni.

Az állami kezelésbe vett községi s némely más erdők s kopárok őrzéséről is, — az 1898. évi XIX. t.-cz. 14. §-a alapján, — a birtokosok gondoskodnak s illetve, néhol részben, másutt egészben, az ő költségükre az I. fokú erdőrendészeti hatóság gondoskodik. Említett szakasz szerint kötelesek a kérdéses területek birtokosai az erdőtörvény s a gazdasági üzemtervekben előírt és saját alkalmazásukban levő, vagy az erdészeti bizottságok gondoskodása nyomán közös erdőőrzési szervezetben helyt foglalt védszemélyzet részére szolgálati és fegyelmi szabályokat alkotni s alkalmazni. Ezen szakasz az 1879. évi XXXI. t.-cz. 22. §-án s különösen ennek második bekezdésében megállapított azon rendelkezésen alapul, a mely szerint közös erdőőr tartására több erdőbirtokos egyesülhet.

Azért mondtam elül, hogy még mindég az erdőbirtokosok gondoskodnak az őrzésről, mert majdnem biztos vagyok abban, hogy nem sok idő multán az erdők őrzetének kérdését is, az új viszonyoknak megfelelő modern alapon, az állam fogja megoldani. Ideális állapot lenne azonban az, ha az ország összes erdeinek, tehát az *erdővagyonnak* őrzését, — erdőőrzési adók ellenében, — csak úgy, mint például a közbiztonságét, maga az állam teljesitené. A teljes felelősséget s szavatolást azért nem venné magára, csak úgy, mint a csendőrségi intézmény mellett sem felelős senki azért, ha valakit a közutak mentén kirabolnak, vagy legyilkolnak!

Az állam ezen erdőőrzést nagy előnyökkel tudná a katonai közszolgálattal teljesíteni. Nem kellene hozzá egyéb, mint a katonai intézményen belül, egy *katonai erdőőrzési osztály* szervezése. A nép fiai közül bizonyára akadna, — a honvédség és közös haderő kötelezettségében, — nemcsak elegendő «tauglich», hanem passzionátus egyén is, a ki három évi szolgálaton kívül, még egy pár évet, esetleg egész életét, az erdőőrzési osztálynál megfelelő napi zsold mellett eltöltené, különösen akkor, ha ezen szolgálat azon előnnyel is kapcsolatos lenne, hogy abba már két évi rendes katonai szolgálat után, a teljes katonai kiképzés végével, be lehetne lépni!

Ezen osztályból, az erdőterületek mennyiségéhez képest, az erdők vidékein megfelelő őrségek szervezhetnének, melyek személyi ügyekben fölöttes hatóságainak, a szolgálatot illetőleg pedig az erdőbirtokosoknak s illetve ezek erdőtiszti személyzetének lennének alárendelve. A többi már részletkérdés.

Ezen katonai intézmény mindenféle előnyökkel járna. A haderő mozgatás esetén megfelelő kész anyag fölött rendelkeznek, a mely a mellett még kitünő *terepismerettel* is birna. Az állam közbiztonsági téren új közegekhez jutna s általuk a közbiztonsági viszonyokat, — különösen ha tekintetbe vesszük, hogy ezek az erdőkkel fedett területen s az erdőkkel borított periferiák nemzetiségi vidékein a leggyengébbek, — az egész kontinensen példászerűleg kifejleszhetné. A bíróságok és közigazgatási hatóságok szintén céljaiknak megfelelő természetű szervekhez jutnának. Az erdőbirtokosok pe-

dig, bizonyára mai őrzési kiadásainak csak hányadrészeit tevő adó fejében, egy minden tekintetben kifogástalan s teljesen megbízható védelmet kapnának!

Addig azonban, a míg az erdők őrzésének kérdése bármely irányban megoldást nyer, a meglevő törvényes intézkedéseken és ezeken belül felépült szokásokon kifejlődött állapotot kénytelenek az erdők birtokosai szem előtt tartani és ezekhez alkalmazkodni.

Így az állami kezelésben levő erdőknél is a vármegyénként felállított és érvényben levő közös erdő-őrzési intézmények szerepelnek s fognak a közel jövőben is még szerepelni. Ezen intézmények, — ha elegendő számu s a mai drágasági viszonyoknak megfelelő díjazással bíró személyzettel vannak ellátva, — ezéjainak eléggé meg is felelnek; különösen, ha a m. kir. jár. erdőgondnokságok vezetői eléggé foglalkoznak is a személyzettel, őket alkalom adtán oktatják, működéseikben ellenőrzik s hibáikat büntetlenül nem hagyják.

De hát éppen az egyik feltétel: a megfelelő díjazás okoz — azt hiszem — mindenféle gondokat s majdnem legyőzhetlen akadálya az erdő-őrzési viszonyok javulásának. Az oly nagyobb erdőbirtokosok, a kiknek erdei a rendes kiadásokon felül még szép tiszta hasznot is nyújtanak, még egy pár filléres erdő-őrzési díj emelésbe valahogyan csak bele vihetők; — hanem azok a szegény közbirtokosságok, melyeknek egy pár holdas cihérjük csak tiszta kiadást okoz s a melyek vállaira a törvény, a szervezkedéssel kapcsolatos személyi és anyagi kiadásokat rakott, a kezelési és őrzési díjakon felül, már egy filléres emelésnek csak az emlegetésénél

is átkot szórnak mindenre, a mi csak mértőföldes kapcsolatban is áll az erdejével!

Pedig bizony még elég helyen állanak fenn a 15—20 év előtt — még a boldog jó időkben — megállapított évi 400—500 koronás erdő-őri fizetések! Ezért az összegért lehetetlen előírásos munkát kívánni, mert hiszen abból egy család ma már megélni teljesen képtelen! Ily díjazás mellett egy erdő-őr szolgálatának nem is képes megfelelni, mert ezt nemcsak a napi kenyér utáni gondja nem engedi, hanem még a lábbeli hiánya sem!

Pedig az még nem minden, hogy az erdő-őrnek oly díjazása legyen, a melyből a mai viszonyokhoz mérten gond nélkül meg tudjon élni! Hátra van még az aggkori ellátás kérdése, mely a nap minden percében s minden helyén csiklandozza gondolatait! Igaz, hogy az Országos Gazdasági Munkás- és Cselédségélpénztárnál most már nagy része az erdő-őröknek biztosítva van, két könyvecskével is, de hát az olyan kis segély lesz annak idején, midőn hozzá fognak férhetni, — tekintettel a drágaságnak folytonos emelkedésére, — hogy még a reménynek sincsen vigasztaló ereje ebbeli töprengéseikben. Valóban csodálatos, hogy ily viszonyok s kilátások mellett még mindég akad vállalkozó ezen kevés örömet nyújtó, de erős fáradságokkal s nélkülözésekkel összekötött pályára! Nem csoda, ha az ember sokszor egész páriaként lát ily egyént robotolni, vagy — nem is tudom magam kifejezni, — talán élőködni, zülleni az erdők határán s a községi kertek alatt. Ruházata csak volt valaha kelme, most csak annak fosz-

TÁRCZA.

Horgászó cigányok.

Valamelyik élczes ember szerint a horog olyan szerzőszám, a melynek az egyik végén földi giliszta, a másik végén pedig egy naplopó lóg. Az élcz nem rossz és van benne valami kis igazság is. Nagyszerűen ráillik a világ egyik legszenvedélyesebb horgászó sportsmanjére: a cigányra, a kinél nagyobb művészettel — a napot lopni, még a napolyi lazzaroni se képes.

Vakációsi diákkorom emlékei a legkülönfélébb sport-szerű naplopásokhoz fűződnek. A horgászat mint ezek egyike már korán fölkelte érdeklődésemet, de éveken át hiú kísérleteknél többre nem tudtam vinni, pedig a szeszélyes Zsitvának öblös medrei, melyek nyáron át tavakra szakadoznak, ugyancsak tele voltak hallal, s mikor a víz jól megapadt, a mélyebb helyekre gyülemlett halak éppen hogy csak fel nem emelték egymást, olyan nagy számban népesítették az ú. n. «kopolákat».

Nem tudom én, hogy néhány öngyilkos fehér hal vagy dörgöcs nem akadt-e a horgomra, sőt néha egy-egy piros szárnyú keszeg is, de ez a silány eredmény és az újjnyi nagyságú zsákmány sehogy sem elégitették ki ambíciómat. Hisz olyankor, midőn valamely híd vagy

zsilip karfájának támaszkodva bámultam a vizek birodalmát, tuczatjával uszkáltak alattam a karhosszúságú halak, hogy majd a hideg kirázott a nagy vágyakozástól...

Mindez egy csapásra megváltozott, mikor a szerencsés sors összehozott Karussal, az újvári cigánylegény-nyel, a ki a horgászó sportsman mintaképe volt. Ott ismerkedtünk meg a Zsitva-hídon, a hol én őt már korán reggel munkában találtam s a melléje akasztott tarisznya is csak úgy duzzadt már a zsákmánytól. A kölcsönös bemutatkozás nem sok időt vett igénybe és Karus, mint a tett embere, azonnal horgászó szerszámaim birálatához látott, majd mihamar megvetőleg dobta félre az egész készséget és a markomba nyomott egyet az ő tartalékhorgai közül. Felfűzte rá a gilisztát is és ime alig vetettem be Karus alkotását, már is egy félkarnyi hosszúságú hatalmas piros szárnyú keszeggel húztam azt vissza. Ott ficzánkolt a rég óhajtott zsákmány a hídon, a hová kivettem, élő bizonyítékául a Karus tudományának. Ez a perc megalapította barátságunkat s e naptól fogva én voltam Karus leghűségesebb munkatársa és bámulója, a kitől ő a zsákmányul ejtett halakat főnöki öntudattal fogadta el. Nem egyszer tett olyan megnyugtató nyilatkozatokat, hogy bennem határozott tehetséget fedez fel a horgászat mesterségéhez... Szóval egy sikerekben dús korszak vette kezdetét, a melynek folyama alatt én

lánya; énnie alig van mit, legfeljebb gombázik, ha van; fölöttes tisztje korholja, mert nem képes eredményt felmutatni; a falusiak nem szeretik, a szolgabírák hitelt sem adnak feljelentő szavának. És senkitől egy vigasztaló jó szót nem hall! Ez egy átlag erdőörnek az élete a közös erdőőrzési szervezetekben! A ki ezt nem hiszi, az csak fölületesen ismeri ezeknek a szegényeknek az életét.

Minden érző embernek, léleknek kötelessége lenne ennek a terhes szolgálati ág munkásainak a helyzetét felkarolni és róluk, mint élő lényekről gondoskodni. Kettőzött kötelessége lenne pedig ez azoknak, a kiknek alá vannak rendelve, a kiknek úgyszólván jobb kezüket képezik, mert hiszen az összes erdei munkákat valójában és végső sorban ők fogatosítják és a kiknek ambíciójukat kellene, hogy képezze, hogy megelégedett, erős, egészséges, ügyes, tisztán öltözött, némi tekintéllyel is rendelkező altiszti személyzettel dolgozzanak, mert hiszen az, az ő tekintélyüket, tehát rendelkezéseiknek súlyát is csak növeli.

Hiába akarná akárki is lekicsinyelni az erdőörök tevékenységének, munkálkodásának eredményességét, mert erre reá czáfol a valóság, a tény és a természet. Vizsgálja meg bárki azoknak a közbirtokosságoknak, vagy egyéb erdőtulajdonosoknak a vágásait, erdősítéseit, kertjeit, a kiknek a birtokaira a közös erdőőrzési intézmény nem terjed ki és azokét is, a kiknek az erdei ilyen őrzés alatt állanak és menten látni fogja a szembe-tűnő különbséget! A ki ismeri a viszonyokat, könnyen eltudja képzelni a különbség okát is. Ha az az erdőör

még oly gyenge szolgálatú legény is, már az által is eredményt tud elérni, hogy a szükséges s elrendelt munkálatok teljesítése végett ismételtlen reá jár a birtokos nyakára! De azonkívül felvilágosultabb, műveltebb, tapasztaltabb s fellépésében biztosabb s ráartósabb egy közönséges paraszti erdőszolgánál. Tehát nemcsak megfelelőbb útbaigazítást tud adni a végzendő munkálatok mikénti teljesítésére nézve, hanem eljárásának nagyobb nyomatékot is bír szerezni. Ha még e mellett ügyes, szorgalmas, ernyedetlen törekvésű s gyakorlati ember, csodákat bír elérni szépszerivel a legesőkönnyösebb erdőbirtokosnál is!

Ezeknek a terhes s eredményes szolgálatot teljesítő embereknek a mindennapi gonddal teljes anyagi helyzetén tehát nemcsak humánus szempontokból, de valójában az erdőgazdálkodás jól felfogott érdekében is, minden lehető módon segíteni kell s legalább is oly helyzetbe kell őket juttatni, hogy a mindennapi és az agkori kenyér megszerzésének gondjai alól mentesíttessenek!

A hol az erdőbirtokosoknak anyagi erejük s erdeik jövedelmezősége megengedi azt, hogy a közös erdőőrzési szervezet keretében az alkalmazottak díjazásai a mai drágasági viszonyoknak megfelelőleg emeltessenek, ott a dolog persze könnyen megy. Csakhogy sok oly csenevész, ciheres, kiélt talaju s legeltetéstől elkopárosodott, nagyrészt csak tuskével, vagy egyéb gyom-bokrozattal benőtt erdő van, melyből a birtokos egyetlen fillér hasznot sem bír elérni és a birtokosság maga is oly szegény, hogy a számadások összeállításá-

ismereteimet és tapasztalataimat Karus szakavatott vezetése mellett folyton gyarapítottam.

Mert Karustól lehetett tanulni. Az ő tudománya és leleményessége mindenre kiterjedt és már annál az eredeti módnál kezdődött, a mivel ő a horgászathoz szükséges földgilisztákat minden nagyobb fáradság nélkül meg tudta szerezni. Más halandó ember arcának veritékével áskál ezek után a nyálkás jószágok után és ugyancsak megdolgozik, míg egy marékra valót összefogdos. Karus itt is több észszel, mint erővel járt el és a gilisztaszedésnél a lélektani módszert alkalmazta. Ne tessék nevetni kérem, mert ez tiszta igazság. Karus ismerte a giliszták lélektanát és módszerét erre alapította. A giliszták lélektana nem valami komplikált dolog és annyiból áll az egész, hogy mikor a vakondok a föld alatt tur, a giliszta a fenyegető veszély elől menekülni igyekszik. A menekülés legtöbbször abból áll, hogy a talaj felszínére jön és csak a veszély elmúltával furódik vissza megszokott elemébe. Ha valamely nedves és árnyékos helyen, pl. a kertnek valamely nyugodt zugolyában, a hol elegendő korhadó izék és haraszt gyűl össze s a hol a talajt gyakori ásással nem nyugtalanítják, egy ásót függőlegesen leszúrunk jó mélyen, t. i. egészen a nyeléig s aztán a földet egy kicsit megemeljük úgy, hogy felszakadjon és körül megrepedezzen s az így megmozgatott földet az ásónyel ide-oda való in-

gatásával mozgásba hozzuk, egy-két lépésnyi területen megmozdul a talaj és olyanféle rengéseket végez, mint mikor a vakondok tur. Néhány percnyi mozgás után egyik giliszta a másik után jelenik meg a talaj felszínén és ugyancsak sietnek a bőrüket megmenteni. Most már könnyű szerrel szedhetjük fel, a mennyire csak szükségünk van, sőt még válogathatunk is közöttük a vastagabbjából, mert a nagyon silányak nem jök a horogra.

Szép dolog a keszeg, a fehér is, meg a piros szárnyú is és a dörgöcsét fogni se utolsó élvezet. Ez a hal olyan, mint egy kis oroszlán. Vak szenvedéllyel veti magát a horogra, fönn is akad rögtön s aztán olyan kavargást és csapkodást visz véghez, mint egy fiaczápa. Mikor meg a horogról akarod levenni kedves atyámfia, akkor jól vigyázz ám az ujjacskáidra, mert a dörgöcsének uszonyai és kopolyúi éles tuskékkal vannak tele s az izmos kis hal akkorát vet magán, hogy az egyetlen kezét érzékenyen megsértheti.

Vannak halak, a melyek a horogra nem mennek, ilyenek a ponty meg a kárász. Ezekkel szemben Karus azt az elvet alkalmazta, hogyha a hegy nem jön Mohamedhez, hát Mohamed mén el a hegyhez. Mivel a ponty meg a kárász nem voltak hajlandók a mi horgainkra jönni, mi kerestük fel őket csendes otthonukban, a fekete káka hűvös rejtekeiben, a zölden hullámzó csaté

hoz az erdőgondnok visz ki egy iv papirost, mert még azt sem képes előteremteni! Az ily erdőbirtokosoknál az erdőőrzési díjak emelésének még a felemlítéséről is le kell mondani! El kell tehát ejteni sajnosan az eszméjét is annak, hogy ily vidéken és kerületekben az erdők valódi munkásai, őrzői s gondozói, gondtalanabb megélhetéshez juthassanak a közelebbi időkben.

De, hogy az ily sajnálatos anyagi viszonyok között tengődő szegény emberek se legyenek, legalább a vigaszt adó reménynek halvány sugarától megfosztva, s hogy őket munkálkodásaikban legalább a jövőbe fektetett hit és bizalom támogassa, — erre tekintettel adta ki Gömör vármegye erdészeti bizottsága a következő véghatározatát:

«A létfenntartás eszközeinek és az életszükségleteknek megfigyelhető és köztudomású drágulásával, természetesen emelkednie kell az ellátottak és alkalmazottak fizetéseinek s illetményeinek is. Mert ellen esetben az illetők megélhetésük és egzisztenciájuk lehetővé tételéről vagy maguk kényszerítettnek gondoskodni, a mi a szolgáltatást, ha nem is teszi illuzóriussá, de mindenestre annak mérhetlen hátrányára lehet; vagy pedig elhagyják a megélhetésüket nem biztosító szolgálati helyeiket, a mi még kevésbé kívánatos.

Miután pedig az 1898. évi XIX. t.-cz. alapján állami kezelésben levő erdők s kopárok birtokosai, úgy ezen törvény 14. §-a mint az 1879. évi XXXI. t.-cz. 22. §-a értelmében, a erdővédelmi személyzet tartása alól fel nem menthetők, nem marad más részükre hátra, mint a közélet általános drágulásával lépést tartólag,

alkalmazottaiknak illetményeit is folytonosan emelve, a törvény követelményeinek megfelelni, de saját érdekeiket is ily módon megvédeni.

Hogy pedig a már belátható jövő szükségleteinek fedezése ne találja vármegyénk állami kezelésben levő erdő s kopár birtokosait készületlenül, — nemcsak, hanem lehetőleg újabb kiadásokkal se terhelje őket, bizottságunk oly módozatok életbeléptetése iránt kíván már most gondoskodni, a melyek keresztülvitelével említett erdőbirtokosaink, a nélkül, hogy különösebben érezhető anyagi megrövidülést szenvednének, a kérdéses célt megfelelőleg elérhetik.

Az egyedüli út és mód, a mely a jövő ezen felmerülő kérdését a mondott irányban megoldani képes lesz, a vármegye erdőőrzési alapjának olyan mérvű megnövelése, hogy annak időközi kamatai, az erdővédelmi költségek szaporulatát tartamosan fedezni képesek lesznek.

Hogy ismét ezen erdőőrzési alap oly módon legyen növelhető, hogy az, az erdőbirtokosoknak különösen érezhető megterhelésével ne járjon, erre ez időszerint csak két megfelelő mód mutatkozik.

Egy az, hogy az erdőbirtokosok, az erdei kihágások után megítélt, és eddig őket illető kár és kártérítési hányadokról, a mely összegek évi számadásaikban jelentékeny szerepet amugy sem képviselnek, — a vármegye erdőőrzési alapja javára lemondanak;

másrészt pedig, hogy a jövőben kérelmezendő és engedélyezendő *rendkívüli fahasználatok értékesítési* összegének 1%-át ezen alap javára felajánlják. Ezen

között és a vizek széles, lapos levelei alatt. Erre való a tapogató, egy fűzfavesszőből fonott kas, mely felül és alul nyitott. A halász megfelelő fürdőkosztümben maga előtt viszi a tapogatót s alkalmas helyeken egyszerűen belenyomja a térdig vagy legfeljebb térdig érő vízbe, aztán a felső nyíláson belenyul s mihamar kitapasztalja, hogy van-e szerencse, vagy nincs. Ha van, akkor a beszorult hal zörgése csakhamar elárulja a sikert s a tapasztalt halász egy ügyes kanyarítással hatalmába ejti a megszorult zsákmányt. A milyen primitív ez az eszköz, olyan sok halat lehet vele fogni vízi növényzettel sűrűbben benőtt helyeken, mert ilyen helyen a nagy hal nem óvatos és egész nyugodtan magára enged borítani a tapogatót. Karus nagy mestere volt e szerzőmoknak és 3—4 kilós pontyokat húzott elő néhány napján a rozoga fűzfakasból. Nagyszerűen értett a varshoz is. Ez olyan rekesztőhálóféle, hasonlít a drótból font egérfogóhoz.

A hal kényelmesen beúszik rajta, de kitalálni már nem bír és a háló rekesztékeibe szorul. Az meg pláne robinzóni, sőt vademberi mulatságszámba ment, mikor Karussal neki állottunk a csikászatnak. Ez a nemes sport egyszerűen abból áll, hogy a sportsman bizonyos mennyiségű iszapot a meder fenekéről egy rossz régi rostába merít s azt a vízben addig szapulja, a míg a megolvadt iszap ki nem fut belőle. A mi a rostában

visszamaradt, az részben holmi giz-gaz, békateknő, ebihal stb., részben pedig csik, a mely nyugodtan hagyta magát kiemeltetni, de most már eleven hanykolódással tiltakozik személyes szabadságának megsértése ellen. Talán mondanom sem kell, hogy az élénk tiltakozás mit sem használ és a csik a serpenyőbe vándorol, vagy az inyenczek még nagyobb öröme a savanyú káposztába.

A horgászóspont koronája mégis csak a csukafogás marad. Ezt a ravasz, éhes rablót horogra csalni nem mindennapi dolog. Ötven keszeget és egyéb halat kiránthatsz, míg a csuka egyszer horogra megy, de hárszánta magát, akkor fenn is akad, mert merészen kap a csalétek után és erős harapásával mélyen beleakasztja magába a horgot.

Karus a csukák nagymestere volt. A giliszta helyett egy kisebbféle hal, valamivel nagyobb finom angol horog, egyebekben a készség ugyanolyan, mint a melylyel a többi halakra vadászunk. Különbség még az, hogy a horgot valamivel mélyebbre bocsátjuk, vagyis a bukót, a melyet Karus mindig száraz kákából készített, valamivel magasabbra húzzuk úgy, hogy a csalétek fel-tűzött halacska másfél vagy két méter mélyre jusson. A csuka ugyanis szeret a felszínen portyázni és majdnem egészen a víz színén szundikálni, de zsákmányát a mélyebb régiókban keresi.

A csukahorgot kézben tartani és naphosszat így

utóbbival kapcsolatosan kívánunk arról is gondoskodni, hogy jövőben a rendkívüli fahasználatok árverési felvételei közé külön pont alatt az is felvételessék, hogy vevő a vételárnak szintén egy százalékát a kérdéses alap javára, a vételáron felül köteles az árverést vezető elnök kezeihez lefizetni.

Bizottságunk tehát, a birtokosok jól felfogott érdekében, határozatilag kimondja, hogy:

a vármegye területén, állami kezelésben álló erdők s kopárok erdőbirtokosai által fenntartandó erdővédszemélyzet illetményeinek a jövőben várható emelése céljára szükségesnek találja az erdőőrzési alap megfelelő s oly mérvű növelését, hogy annak évi kamatai, a kérdéses költségek szaporulatát tartamosan, évről-évre fedezni képesek legyenek;

s hogy ezen erdei alap növelésére szolgálni fognak jövőben, az erdei kihágások után megítélt s eddig a birtokosokat illetett kár és kártérítési hányadok s az engedélyezendő rendkívüli fahasználatok értékesítési összegeinek, az erdőbirtokosok s a vevők által fizetendő 1—1% -ai.

Mielőtt tehát ezen határozatunk életbeléptetése s végrehajtása iránt intézkednénk, a hivatalos lap s a m. kir. erdőgondnokságok útján felhívjuk a vármegyében állami kezelés alatt álló erdők s kopárok birtokosait, hogy az ellen, a törvényes 15 napon belül, a m. kir. földművelésügyi miniszter úrhoz czimzendő s bizottságunknál beadandó felelővel élhetnek; megjegyezvén, hogy felelővelések be nem érkezését határozatunkhoz történő hozzájárulásnak fogjuk minősíteni.

A határozatot ehhez képest, a hivatalos lapban egész terjedelmében történő közzététel céljából kiadjuk a vármegye alispánjának; — a birtokosokkal való sürgős megismertetés s azok kellő felvilágosítása céljából, a m. kir. állami erdőhivatalnak és a kezelő m. kir. jár. erdőgondnokságoknak s tudomás szerzés végett pedig a kir. erdőfelügyelőségnek.»

A határozat sorsát illetőleg megjegyzem, hogy az ellen nagyon kevés erdőbirtokos felelővel s így az a II. fokú erdőrendészeti hatóság által is végérvényes jóváhagyást nyervén, csak a körülmények előnyös kifejlődésétől fog függni, hogy a határozatban kifejezett gondoskodás mielőbb megvalósítható s az alap kellő növelésével, az alkalmazottak aggkori ellátása is biztosítható legyen.

Bár kívánatos lett volna az illetők érdekében, hogy ezen határozat még az állami kezelést megelőzőleg legalább egy évtizeddel látott volna napvilágot, — mert ez esetben a lefolyt közelebbi múlt nagyobb arányú rendkívüli használatai folytán már tekintélyes alap állana rendelkezésre, de hát — jobb később, mint soha!

A nyugdíjtörvény revíziója.

Lapunk ez évi 7-ik számában főbb vonásaiban ismertettük azt az emlékiratot, a melyet az «Állami Tisztviselők Országos Egyesülete» és az «Országos Birói Egyesület» a nyugdíjtörvény módosítása érdekében márczius hó folyamán a kormány elé terjesztett.

Hogy a kormánynak a nyugdíjtörvény módosítása

lesni a jószerencsét, kissé unalmas dolog és különösen nem cigánynak való, a ki tudja, hogy otthon egy putri-alja éhes rajkó várja a halászat eredményét, a kinek a fehér fogai között egy tarisznyára való hal egy-kettőre nyomtalanul eltűnik. Ezt tudván, Karus kezeivel űzte a kenyérkereső mesterséget s abban tartotta a kisebbik gilisztás horgát s ezzel szorgalmasan rángatta ki egymás után a rajkók éhes begyébe szánt fizánkóló prédát. Ámde ugyanezen idő alatt az izgató sportnak is áldozott s e célra a mezitelen lábait használta. A fogásra szintén kivetett csukahorog nyelét t. i. a híd-padló széléről lelógatott lábának hüvelykujjával fogta, mint egy valóságos négykezü teremtmény, eleven illusztrációja a darwini théóriának. Ha aztán nagyritkán megtörtént, hogy a csukahorog bukója billegni kezdett, vagy pláne néhány körforgás után eltűnt, akkor kellett látni Karust, a sportsmant! Villámgyorsan tette félre a kisebbik horgot és kapott a lábujjai közt levő nagyobb után. Ha aztán a fennakadt csuka nagyobb volt egy-két kilónál, akkor kezdődött az érdekes küzdelem halász és hal között. Ilyen nagy halat nem lehet egyszerűen kirántani s a horgot sem lehet neki szabadjára hagyni, mert elszakítja, vagy elviszi mindenestől. Folytonos ellenállással, majd engedéssel kell őt fárasztani, míg meg nem adja magát sorsának s a halász alkalmas helyen partra vonhatja őt.

A csukahorog napok voltak Karus fénynapjai. Ezek hoztak egy kis pénzt is a konyhára, mert ha egy-egy derék csuka akadt, az nem a rajkók gyomrába, hanem a piacra vándorolt.

Kiki annyit ér, a mennyit tanult. Én büszkén elmondhatom, hogy kellő számú halállomány mellett a horgászatból is meg tudnék élni, ha nem is valami fényesen. A horgászat tudományából a szigorlatot is letettem, mikor egyik pisztrángot a másik után rántottam elő a patak vizéből és elismerésre birtam a kétkező publikumot. Mindezt Karusnak köszönhetem, az újvári cigánynak, a ki oly alaposan értett a halakhoz.

Csudálatos egyoldalú nép ez a cigány. A halászatért majd megbolondul, de a vad semmit sem érdeklí őt, ha még annyit forog is a szabad természet ölen. Madár a cigányt nem érdeklí, nem is figyeli meg őket és nem igyekszik egyik fajtát a másiktól megkülönböztetni. A cigánynak minden madár: csiriklya és ezzel punktum. Az ő érdeklődése a madarak iránt a hízott libánál kezdődik, ha mindjárt az élet elszállott is belőle, de ez a madár cigányfogalmak szerint semmiben sem különbözik a malacztól, sőt talán ugyanazon kategóriába tartozik vele, t. i. mind a kettő peccsenynek való.

tekintetben elfoglalt álláspontjáról az érdekelt állami alkalmazottak mielőbb tájékoztatást nyerjenek, Batthyány Tivadar gróf, országgyűlési képviselő, az «Állami Tisztviselők Országos Egyesülete» nagyérdemű elnöke, a képviselőház április hó 25-én tartott ülésében szóvá tette a nyugdíjtörvény módosításának szükségességét s megemlítette, hogy a kormány felvette azt programjába s erre vonatkozólag a trónbeszédben is van nyilatkozat. Hangsúlyozza azután Batthyány Tivadar gróf, hogy az elaggott és munkaképtelen állami alkalmazottakon s azoknak nyomorgó özvegyein és árváin a kormány ne takarékoskodjék, hanem minél előbb, lehetőleg még a folyó évben terjeszse elő az új nyugdíjtörvényjavaslatot. Ezen javaslat tekintetében én csak egyet kérek, — mondja a gróf úr — azt t. i., hogy midőn már a közös hadseregbe vonatkozólag Schönaich közös hadügyminiszter úr is határozottan arra utalt egyik, a delegációban tett nyilatkozatában, hogy ő a 35 éves szolgálatot tartja a teljes nyugdíj elérhetésére szükségesnek s a midőn az már igen sok helyen keresztül van vive, akkor a mi nyugdíjtörvényünk is a 35 éves szolgálatot vegye alapul s méltóztassék abba a javaslatba belevenni a lakbérnyugdíj kérdésének megoldását is, s különösen pedig az özvegyek és árvák ellátási dolgát rendezze a kormány humánus alapon.

Lukács László pénzügyminiszter úr erre a következő választ adta:

«A mi a nyugdíj kérdését illeti, a mint már a pénzügyi bizottságban is szerencsém volt kijelenteni, igenis ez már egy sürgősen megoldandó feladat. Magam is érzem, hogy habár ez az államra ismét jelentékeny új terheket fog róni, azért ezt a kérdést okvetlenül minél előbb meg kell oldani. Jelenthetem a t. Háznak, hogy a nyugdíjtörvény kidolgozása folyamatban van, és pedig az én nézetem szerint is az volna szem előtt tartandó, hogy a 35 esztendő fogadtassék el mint általános időhatár a nyugdíjazás behozására, de nem minden szolgálati ágazatra nézve, mert hiszen vannak az állami szolgálatok között bizony súlyosabbak és kevésbé súlyosak és épen ezért e tekintetben talán czélszerű lesz bizonyos differenciákat állapítani meg. Hogy azok micsoda ágazatokra terjedjenek ki, e tekintetben talán nem volna helyes, ha én most részletekbe akarnék bocsátkozni. Mindenesetre lesz módja és alkalma a t. képviselőháznak e kérdés felett részletesen tanácskozni. A nyugdíjtörvény megoldása továbbá kiterjeszkednék a lakbér-nyugdíj kérdésének megoldására is, a mi nézetem szerint szükséges és helyes, és semmiféle nehézségekbe nem ütközik».

Úgy hiszszük, hogy a pénzügyminiszter úr a 35 évi szolgálati idő behozatalát csak a *tisztviselőkre* értette, de úgy látszik, hogy a tisztviselők összes szolgálati ágazataira sem akarja ezt kiterjeszteni. Ez nézetünk szerint helyes is, mert az olyan tisztviselők, a kik főiskolát végeztek, méltán elvárhatják, hogy legalább abban a korban mehessenek nyugdíjba, a milyen korban a teljes nyugdíjra való jogosultságot a csak középiskolai, vagy ennél is kevesebb képesítéssel bíró állami alkal-

mazottak még abban az esetben is elérik, ha utóbbiaknál a 40 évi szolgálati idő megmarad, mert hiszen ez utóbbiak jóval — legalább 4—5 évvel — korábban kezdhetik meg állami szolgálatukat.

A pénzügyminiszter úr nyilatkozatából örömmel állapíthatjuk meg, hogy a kormány már foglalkozik a nyugdíjtörvény módosításával s így előreláthatólag pár éven belül teljesülni fog az állami erdészeti altiszteknek egyik jogosult kívánsága, hogy a jelenlegi nyugdíjtörvénynek reájuk vonatkozó valóban igen sérelmes rendelkezései hatályon kívül helyezettessenek s hogy ők is a többi állami alkalmazottakhoz hasonló alapon nyugdíjaztassanak. (—h.)

Gazdasági tanácsadó.

Rovatvezető: Hreblay Emil m. kir. gazdasági felügyelő.

Luczernás földek karbantartása és beállítása.

Ma már luczernásokat bármely összetételű talajon lehet létesíteni és ha a beállított luczernás csak 4—5 évig tart és évente csak 2—3 kaszálást ad, már akkor is igen bőségesen megtérültek összes kiadásaink és tekintélyes jövedelmet is kaptunk a luczernások után.

Minden, még a legkisebb gazdának is úgy kell földjét beosztani, hogy egy a házhoz közel eső tagon luczernást létesítsen, mert ez által kora tavasztól késő őszi bőséges zöldtakarmány áll állatainak rendelkezésére.

Mindenütt lehet luczernást létesíteni, legyen a talaj akár kötött, akár homokos. Létesítésénél két fontos elv kell, hogy vezérelje a gazdát, először, hogy a talajt jól és mélyre munkálja meg, másodsor pedig, hogy a talajban annyi tápláló anyagot halmozzon fel, a mennyi a bő termések létrehozására elegendő.

A talajt az őszi folyamán kell mélyen felszántani, mert mennél mélyebben tudjuk megporhanyítani a talajt, annál dúsabb lesz luczernásunk. Ha ezt a munkát őszi végezzük, az őszi és tavaszi eső és hó sokkal jobban hatolhat be a talajba, mintha a szántást tavasszal eszközöljük; a téli fagy behatása alatt a rögök széjjel mállanak s tavasszal nem marad egyéb munka, mint a boronálás. Így aztán a talaj felülete gyorsan szikkad, a mag korán lesz elvethető s az még szárazság esetén is gyorsan fog csirázni, mert a talaj mélyebb rétegeibe nagymennyiségű víz raktározódott el.

A talaj tápláló anyagai közül leginkább foszforra van nagy szüksége a luczernának. Nitrogénre nincs szüksége, mert azt maga gyűjti a légkörből. Kötött talajon főleg foszfortrágyát kell tehát alája használnunk és pedig kat. holdankint 200 kgr. szuperfoszfátot, a melyet czélszerűbb az őszi mély szántás előtt elszórni, de az sem baj, ha kiszórása tavaszra marad, a mit boronálás előtt kell végezni.

Homoktalajokon már nem megy ilyen egyszerűen a dolog, mert a homokból nemesak a foszfor, de a káli is hiányzik, sőt ilyen helyt egy kevés nitrogén is kell a luczernának. Homokos talajon tehát szükséges vagy fél istállótrágya mellett kat. holdankint 150—200 kgr.

káliszuperfoszfátot adnunk, a mely műtrágyában káli-szükségletét is fedezzük, vagy pedig az őszi mély szántás előtt adjunk káliszuperfoszfátot, tavasszal pedig a luczerna kikélese után kat. holdankint 30—40 kgr. chilisalétromot szórjunk ki fejtrágyául, hogy így a gyenge növényzet nitrogén szükségletét is fedezzük; később azután, ha megerősödött, maga fogja azt gyűjteni a levegőből.

Általánosan elterjedt szokás nálunk a luczernát védő növényvel vetni és pedig többnyire tavaszi árpával. Pedig ez nem helyes eljárás azért, mert a védőnövény ilyen módon csak kis terméseket adhat, a luczerna pedig csak késő ősszel lesz használható. Sokkal helyesebb a luczernát magában vetni, mert ilyen módon rendkívül gyorsan nő s már május végén, június elején kaszálható. Háromszor-négyszerre nagyobb termést kaphatunk így egymagában vetve, mintha védőnövényvel vetettünk volna, a mely vetési mód ma már annyira ki van próbálva s olyan sikeresnek bizonyult, hogy másképp luczernást vetni nem is volna szabad.

A luczerna nemcsak zölden kitünő és tápláló takarmány, a melyet minden háziállat igen szeret, hanem szárítva is mint széna, legtáplálóbb. Létesítsünk tehát kis területen is luczernást. (bl.)

Milyen takarmány répafajtákat termesztünk? Ez igen fontos kérdés, különösen olyan gazdánál, a kinek csak kis darab föld áll rendelkezésére, hogy azon az 1—2 tehénkéje, lova, sertése és néhány baromfia részére szükséges takarmányrét állíthassa.

Az állami kísérleti állomásokon négyféle takarmányröpafajtával tettek tenyésztési kísérletet, melyek a következők:

Ekkendorfi, olajbogyó, szubstancia és takarmány-cukorrépa.

A kipróbált négyféle takarmányrépa gyök és cukortermésében nagy eltérés tapasztalható. Egyik se került ugyan akár az egyik, akár a másik tulajdonságára nézve a kísérleteknél első helyre, a különbség azonban csak abban van, hogy az egyik gyakrabban volt bővebben termő, mint a másik.

A gyöktermés nagysága szerint a sorrend a következő volt: ekkendorfi, olajbogyó, szubstancia, takarmány-cukorrépa.

A gyöktermés nagysága azonban, sohasem fejezi ki a répa értékét, mert az első sorban a répa cukortartalmától függ.

A répa cukortartalma pedig egyrészt az időjárástól, talajtól, egyszóval, külső körülményektől függ, másrészt fajtatulajdonság; mindenik fajta a szerint fog több-kevesebb cukrot tartalmazni, amint az időjárás stb. kedvez a cukorképződésnek vagy hátráltatja azt. A teljesen hasonló viszonyok közt termő répafajták között tapasztalható különbség onnan van, hogy a répa cukortartalma bizonyos határok között fajtatulajdonság is.

E takarmányrépa fajták értékének megítélésénél első sorban a holdankénti cukortermés irányadó. A kipróbált fajták sorrendje a következő: takarmánycukorrépa,

szubstancia, olajbogyó, ekkendorfi. A cukordús fajták télen át jobban állanak, mint a cukorszegények.

Ennélfogva leggazdaságosabb takarmány-cukorrépát termelni, mert habár az a termés nagyságát véve a negyedik helyen áll is, de a termés benső tápláló értéke — összetételénél fogva — ennél a legnagyobb. Vagyis ez a fajta a legtáplálóbb takarmányrépa. (bl.)

A cserebogár. Hogy milyen tömegben lepi el a cserebogár az egyes vidékek gyümölcsöseit, nagyjában előre meghatározható az álcák alakulásának évjáratáról. A jelen év egyike amaz évjáratoknak, a midőn sok cserebogárnak megjelenése várható országszerte, úgy hogy a megyei közgazdasági bizottságok már most gondoskodnak az állatok sikeres irtásáról, a mi nem jár nagy nehézséggel, csak akadjon elég gyermek és asszonykéz, a mely a férfimunkás által a fákról lerázott kártékony állatokat összegyűjtse. Ez az újabb pénzbeli kiadás mindenestre keservesen hat. Szolgáljon tehát némi vigasztalásul az a tudat, hogy az összegyűjtött cserebogár megfelelően értékesíthető s ne sajnáljuk különösen gyermekek által, tehát ólesó napszám mellett, — úgy gyümölcsösünknek sikeres védelme, mint saját anyagi hasznunk érdekében, a küszöbön lévő cserebogár-szezonban minél többet összegyűjtetni a kártékony állatokból.

A cserebogarat csak nálunk szokás összetaposva, a helyszínén hagyni, vagy a tűzbe dobni. Az előrelátó külföldi gazda már régóta leforrázta a bogarakat és a komposztrágya közé öntötte, hol sok légenyt tartalmazó testükkel nagyban elősegítették a trágya jóságát. Ma azonban már ez is meghaladott álláspont, mert a cserebogarak sokkal jobban értékesíthetők mint baromfi-eledel és haltápszers. Igaz, hogy az aprójóság leginkább csak szemmel táplálkozik, azonban szüksége van a zöld táplálékra s a vért sűrítő hús- és rovarneműekre is, milyenek az aludt vér, hús és az élő vagy holt rovar. Kiváltképpen szükséges ez a táplálék tojótyukjainknak azért, hogy tojókéességük az őszi és téli évszakban fokozódjék s erre a célra, a kendermag mellett, legjobb a cserebogár. A cserebogár-éva azonban sokkal rövidebb, semhogy az alatt az összegyűjtött bogarakat mind föl-etessük s ez egyszersmind céltalan és egyoldalú táplálkozás is lenne és pedig éppen olyan időben, midőn a tyúk úgy is tojik. Ezért az összegyűjtött bogarakat le kell forráznunk szitában-rostában (de nem forró vízbe dobni, nehogy megfőjenek) azután vagy a napon, vagy pedig ha nincs napos időjárás, kemenczében, kenyérsütés után teljesen kiszárítjuk őket és zsákokban, avagy száraz, szellős helyen kitergetve, eltarthatjuk egész tavaszig és csak akkor s annyit juttatunk belőle tyukjainknak, a mikor és a mennyire azoknak szükségük van. A hol tó- vagy egyéb halgazdaság van, ott a cserebogár kitünő haltápszersül is szolgál és pedig különösen akkor, midőn a halakat hizlaljuk.

Giliszttagödrök baromfiaknak úgy készíthetők, hogy az udvar egy árnyas helyét 35 cm. mélységre laposan kiássuk és ez ürt 30 cm. hosszúra vágott, hegyreállított

kalászvégű szalmával kitöltjük; a maradék 5 cm. ürbe öreg fakérget, korhadt trágyát stb. rakunk. Négy hét múlva csak úgy hemzseg a sok földi giliszta és ha ásóval a szalma egy részét kitergetjük, a baromfi csak úgy lakmározik benne. Csak a kis csibét jó lesz távol tartani e pecsényétől.

Peronoszpora elleni védekezés. Egy német szaklap a peronoszpora elleni védekezésre vonatkozólag a következő tudnivalókat ajánlja a szőlőtermelők figyelmébe:

1. A peronoszpora minden évben, nem ugyanazon időben jelentkezik. Felléphet már májusban, de még szeptemberben is, ha a spórái szaporodásának feltételei, melegség és nedvesség megvannak.

2. A peronoszpora nem csak a levélen, hanem a szőlőbogyón is megél, ezért ügyelni kell arra is, hogy a fürtök is megpermeteztessenek.

3. A peronoszpora nem hal el. Nagy tévedés azt hinni, hogy egy évben kisebb mértékben, vagy egyáltalában nem jelentkezik azért, mert előző esztendőben fellépése kevésbé volt heves. Sajnos, a bortermelők nagy része ebben a balhitben él, a minnek aztán az a következtetése, hogy a termés nagy része elpusztul.

4. A termelők többsége nem tudja, vagy kevésbé veszi figyelembe, hogy a rézgáliczoldat nem gyógyszer, nem peronoszpora-pusztító, hanem a peronoszpora növekedésének, tenyésztésének megelőzésére szolgáló szer. Ha tehát az ember akkor permetez, amikor már fellépett a peronoszpora, akkor sok pénz vész el, mert már késő az igyekezet. A földolog az első permetezést májusban, a másodikat június elején, később pedig szükség szerint megejteni.

Különfélék.

Biztosítás. Konez István beregvármegyei járási erdőőr az Országos Gazdasági Munkás- és Cselédségélypénztár rendes tagjainak IV. csoportjában további négyszeres tagsággal, Laczkovics Ferencz nyitrávármegyei községi erdőőr pedig tizszeres tagsággal segélyre biztosított.

Mappa a boton. A kirándulónak gyakran egyedüli útmutatója a térkép. A térképet azonban összehajtván, a zsebben czipelni kényelmetlen dolog s az is baj, hogy ha a térképet ki kell teríteni, nincsen mire fektetni. Ezen a bajon segít egy német ember találmánya. Olyan botot készített, mely egyben térképnek hordására is alkalmas. A térkép egyik szélé zászlószerűen oda van a bothoz erősítve s maga a térkép rácsavarható a botra. A térképtartó bot állítólag esernyővel is kombinálható. A botra akármilyen térkép ráilleszhető.

A fecske bogárfogyasztása. Ha felvesszük, a mint fel is vehetjük, hogy egy fecske reggel 6-tól este 6-ig van bogarászáson s hogy átlag és óránként 10—10 rovarral terhelten 120-szor tér a fészekhez, úgy a fiatalok egy nap alatt nem kevesebb mint 1200 rovat nyelnek le, egy hónap alatt tehát 36 ezeret, 6 hónap

alatt pedig 216 ezeret. Ha tehát valahol 20 fecsképar ütött tanyát, ott a nyári évadban mintegy másfél milliónyi bogárság az, a mit a gazdaság előnyére megsemmisít.

Tarka himzés mosása. Akár fehér vagy szürke alapon, pamut- vagy selyemhímzésnél, szappan-gyökeres oldatban kell áztatni a himzést és benne kimosni, ha pedig tiszta, előbb langyos, majd hideg vízben kiöblíteni. A szappangyökeroldatba kis szalmiak- vagy terpentinszeszt kell adni.

Megsárgult fehérnemű. Ha a fehérnemű hosszabb időn át fekszik használatlanul a szekrényben, úgy gyakran megsárgul. Az ilyen és egyéb okból elromlott ruha ismét hófehérré lesz, ha mosás előtt 24 órán át langyos savóban áztatjuk.

Vasut a tengeren. Florida félsziget legnagyobb vasutársasága vasutvonalat épít a Miami várostól Key-West fűrdőhelyig elhúzódó szigetecsoport fölött, kétszáz-tíz kilométer hosszúságban. Azok a hidak, a melyek az egyes szigetek között áthidalják a tengert, csodái lesznek a hidépitő technikának. Az a terület, a melyen az új vonal épül, régebben szárazföld volt, de a tenger lassankint elöntötte, s a mikor visszahúzódott, szigetek maradtak a nyomán. Az apró, térképen alig látható szigetek egészen belenyulnak a mexikói öbölbe, s most már bekapcsolódnak a Newyorkkal való forgalomba. Az új vasut építésének ezéja egyébként csakis az, hogy a newyorki meg a csikágói milliómosok vasuton juthassanak el a nagyon kedvelt és szép fűrdőhelyre, Key-Westbe.

Időjelzés. A «Meteor» 1911. évi május hó 2-ik felére a következő időjelzést teszi közzé: Május hó második felének változási napjai 15—21—23—26—28 és 31-re esnek. E hó közepe után változó, de inkább száraz mint csapadékos idő következik, míg 26-án Szaturnus feneget újra, melynek hideg jellegét azonban Merkúr együttállása, mely ugyanazon napra esik, fogja enyhíteni. Május hó vége enyhének és csapadékosnak ígérkezik.

Változások az erdészeti szolgálat köréből.

(Kérjük az uradalmak t. vezetőségeit, hogy erdészeti állászi létszámukban beálló változásokról a szerkesztőséget értesíteni sziveskedjenek.)

A nagybányai m. kir. főerdőhivatal főnöke Török József főerdőrt és Kosztróber György főerdőrt f. évi április hó végével állandó nyugalomba helyezte; Czettelé Frigyes főerdőrt a fernezelyi m. kir. erdőgondnokságból a főerdőhivatal központi irodai szolgálatához, Berindán Ádám főerdőrt a tőkési erdőgondnokságból a kapnikbányai erdőgondnokság sándorfalvai védkerületébe s Nyegra Pál erdőrt a kapnikbányai m. kir. erdőgondnokságból a tőkési m. kir. erdőgondnokság minyeti védkerületébe a szolgálat érdekében áthelyezte.

Hivatalos közlemények.

19148.
1911. II. 2. szám.

Szabályzat az erdőkinestári vadászterületeken bárczaváltás alapján gyakorolható vadásatról.

1. §. A m. kir. erdőkinestár tulajdonát képező vadászterületeken, melyeken a lelövésre előirányzott vadnak értékesítése bárczaváltás alapján van megengedve, a vadászatot a vadásatról szóló 1883. évi XX. t.-cz. rendelkezései szerint és pedig a tátrai vadászterületeken a tátralomniczi és szentiványi csorbatói kinestári gyógyfürdő- és nyaraló-telepeken egyhuzamban legalább 8 (nyolcz) napig tartózkodó vendégek, más vadászterületeken pedig a jelentkező vadászok, az alábbi feltételek és kikötések mellett gyakorolhatják.

2. §. A vadászat az illetékes erdőgondnokság, illetve a m. kir. földmivelésügyi miniszter által megbízott kinestári közegeknél a törvényszerű vadászbárcza előmutatása mellett előzetesen váltott bárcza alapján, a *jelentkezés sorrendje* szerint előre megállapított napon és területen csakis a kinestári erdőőr vagy vadőr kíséretében cserkészve hívóval és lesben gyakorolható.

Vadászati bárczák csak a földmivelésügyi miniszter által helyben hagyott vadlelövési előirányzatban engedélyezett vadmenyisígre szolgáltatnak ki.

3. §. A m. kir. földmivelésügyi miniszter fenntartja magának azt a jogot, hogy a magas tátrai vadászterületekre személyhez kötött vadászati engedélyeket a fürdővendégeken kívül másoknak is kiadhasson, valamint a vadtenyésztés érdekében szükséges vadlelövést az erdészeti alkalmazottak által foganatosíthatassa.

4. §. Egy napra (24 órai időtartamra) érvényes vadászbárczáért 15 (tizenöt) K alapár fizetendő, mely összegben a bárcza tulajdonosát kísérő erdő- vagy vadőr részére a bárczát kiállító erdőtiszt által kifizetendő 5 (öt) korona napibér is be van számítva.

5. §. Ezen összegben felül a vadászat gyakorlásáért a bárcza tulajdonosa által a következő díjak fizetendők, a melyekben a kísérő erdőőr vagy vadőrnek engedélyezett s ugyancsak a bárczát kiállító erdőtiszt által kifizetendő jutalmak és lődíjak is bentfoglaltatnak.

A vad faja	Hibázott vagy megsebzett	Elejtett
Özbak	25 K	60 K
Zerge	60 „	200 „
Szarvasbika	150 „	
„ 8-as		400 „
„ 10-es		600 „
„ 12-es		800 „
„ 14-es	*	1000 „
„ 16-os		1200 „
„ 18-as		1400 „
„ 20-as és ezenfelül		1600 „

* Ezen árak oly elejtett szarvasbikákra vonatkoznak, melyek agancsának súlya a kifőzött koponyacsonttal együtt 6 kg-ot meg nem halad. Ezen alapdíjon felül minden félkilogramnyi

Vaddisznó: Kocza vagy malacz	10 K	25 K
Vaddisznó: Fialat agyaras	10 „	60 „
„ Erős	10 „	80 „
Medve: 4 éven aluli	25 „	300 „
4 éven felüli	25 „	600 „
Siket és nyirfajdkakas**	15 „	40 „
Szalonka		3 „
Császármadár		4 „

6. §. A ki bárcza alapján kíván vadászni, köteles a bárcza kiváltásánál az ennek kiállításával megbízott kinestári hivatalnál vagy közegnél a bárcza díján felül a bárcza szerint lelövésre engedélyezett minden darab özbak után 60 K, zerge után 200 K, szarvasbika után 600 K, siket vagy nyirfajdkakas után 40 K összeget biztosíték fejében és a pénz átvételére jogosult közeg által kiállítandó «Utalvány-jegy» és «Igazolvány» című bárczaszelvények ellenében letenni.

A vadászat befejezése után ezen biztosítéki pénzösszeg az illetőnek, ha az vadászat közben lövést nem tett, azonnal visszaszolgáltatnak, ha azonban az illető vadat hibázott, megsebzett, vagy elejtett, a biztosítéki pénzösszeg az 5. §-ban megállapított díjak kiegyenlítésére fordítatik és az esetleges pénzfelesleg adatik vissza.

Ha a letett biztosíték a fizetendő díjak kiegyenlítésére elegendő nem lenne, köteles az illető a különbözetet azonnal készpénzben kifizetni. Ha azonban e tartozást ki nem fizetné, jogában álland a m. kir. kinestárnak ezt a különbözetet az általa szabadon választandó, a sommás eljárásra illetékes bíróságnál, a különbözet nagyságára való tekintet nélkül sommás eljárás útján behajtani.

A váltott «Utalvány-jegy» a vadászat megkezdése előtt a kísérő erdőőrnek vagy vadőrnek kézbesítendő, ki arra a vadászat eredményét a vadászat befejezte után rávezeti és a bárczát az illetékes kinestári hivatalnak vagy közegnél beszolgáltatja oly czélból, hogy annak alapján a fizetendő díjak felszámíttassanak.

A kinestár javára elszámolandó emez összegek befizetését a vadász az «Utalvány-jegy»-en aláírásával igazolja, a vadászbárcza «Igazolvány» című szelvénye pedig, — melyen az összegek szintén feltüntetve vannak, — a vadász birtokában marad.

A bárczáért fizetett alapár (l. 4. §.) még abban az esetben sem fizetetik vissza, ha a bárcza tulajdonosa azt igénybe nem vette, mely esetben az egész összeg a kinestár javára számoltatik el.

7. §. Az elejtett vad teljességében az illető elejtő vadász tulajdona.

8. §. A vadászathoz pórázon vezetett véreben kívül másfajta ebet kivinni nem szabad.

súlytöbbletért 50 korona külön díj fizetendő. Félkilogrammon aluli súlytöbblet nem vétetik figyelembe. A páratlan agancsszám a felső ároztályba számít; 3 cm.-nél rövidebb agancságak nem számítanak.

** A siket és nyirfajdkakasra váltott napi bárcza egy-egy reggeli és egy-egy esteli beszállásra érvényes.

A sebzett vadat a vezető erdőőr vagy vadőr által megállapítandó idő előtt nyomozni nem szabad.

Szarvast, zergét, őzet, medvét és vaddisznót kizárólag csak golyóval szabad löni.

9. §. Hiúz, farkast, rókát, nyusztot és más kisebb kártékony és ragadozó vadat az, a ki bárczát váltott, külön díj fizetése nélkül is lőhet, de a szörmeéért, a mennyiben azt megtartani kívánja, a következő díjakat tartozik fizetni:

Hiúz	20	korona.
Farkas	10	«
Róka	3	«
Nyest	8	«
Nyuszt	10	«

10. §. A Magas-Tátrában meghonosítás végett kibocsátott vapiti és altai szarvasra és kőszáli kecskére az érdekelt birtokosok közös megegyezésével 15, illetve 10 évre szóló tilalom rendeltetvén el, ezen tilalom át-hágói a vad tenyészértékének megfizetésén felül még az érdekeltég által megállapított külön birságot is tartoznak megfizetni.

11. §. A ki őzsutát vagy gidát lő 50 K, zerge-kecskéért 70 K, zergegidáért 100 K, siketfajdjérczéért 50 K, nyirfajdjérczéért 30 K és szarvastehénért 100 K összeget köteles kártérítés czimén fizetni.

Egyébként a jelen szabályzatban foglalt módok mellett való vadászatra — magától értetődőleg — minden tekintetben mérvadó a vadászatról szóló 1883. évi XX. t.-cz. tilalmi rendelkezései.

12. §. Ezen szabályzat a 63029/904.-szám alatt kiadott «Szabályzat»-ot hatályon kívül helyezi.

Budapest, 1911 márczius hó.

M. kir. földművelésügyi miniszter.

Szerkesztői üzenetek.

Gyakran érkeznek felszólalások kiadóhivatalunkba a czímszalagon átjavitott lakezím miatt. Ez úton közöljük, hogy ezen átjavitásokat nem a pósta, hanem kiadóhivatalunk eszközi a bejelentett címváltozás alapján, a nagyobb arányú czímnymutatási költségek megtakarítása czéljából. Kérjük tehát, hogy főleg reklamációkkal a t. előfizetők ne forduljanak hozzánk.

Z. J. A maclura vetéséről levélben értesítettük, de mivel lakhelyét semmiképen se tudtuk kibetűzni, valószínűleg téves helyre küldtük azt, mert levele azzal érkezett vissza, hogy czímzett ismeretlen.

Minthogy még nem késő, ezúton értesítjük a következőkről:

A maclura-magot semmi esetre se jó közvetlenül arra a helyre elvetni, a hol a maclura élősvényt létesíteni akarjuk.

Éppen ezért szükséges előzetesen a magvat csemetekertben, vagy az e czélra alkalmas ágyásokban előzetesen elvetni s ott 1 évig gondosan nevelni és csak 1 év után a rendeltetési helyére kiültetni.

A kérdéses 1300 öl, vagyis (1300×1.89)=2457 folyóméternyi területre négy soros ültetés mellett 49140 db csemete szükséges.

Ezen csemetemennyiség előállításához 120—130 kg. mag kell. A maclura magot következőképp kell elvetni. Először is az illető területet, hova a magot bevetjük, igen finomra kell megdolgozni, hogy jó porhanyós legyen. A magot előzetesen forrázni kell és pedig úgy mint az akác magot. E czélból a magot egy faedénybe töltjük, úgy hogy az edényt csak félmagasságig töltsük meg. Ezután mintegy 70 C.^o-os meleg vízzel leöntjük a magot oly módon, hogy az edényt megtöltse a víz. A betöltés után a

magot jól összekavarjuk, hogy a meleg víz minden magot jól megáztasson.

A langyos vizet egy éjjel át rajta hagyjuk, másnap leöntjük, a nedves magot pedig egy ponyvára kiterítve és többször forgatva a napon megszáritjuk.

Mikor a mag jól megszáradt, a zsákba visszatöltjük és azután elvetjük.

Az elvetés legjobb ideje május közepe.

Az elvetésnél 3 cm. mély és egymástól 40—40 cm. távolra eső hornyot húzunk kis kapával, abba beszórjuk a magot, úgy hogy mag-mag mellé essen és porhanyó földdel betakarjuk.

A mint a csemete kikel, azonnal megkapáljuk és gyomláljuk, mit többször az éven át megismétlünk.

Második év tavaszán a csemetét kiemeljük és 20—20 cm. távolságra rendeltetési helyére ültetjük.

A 30 fillért a lap javára bevételztük.

F. E. Legjobban ajánljuk a Ballagi Mór: Magyar—német és Német—magyar kétkötetes szótárát. Ezt bármely könyvkereskedő útján megrendelheti; ára köve 32 kor. Magyar köböző táblát: «Erdészeti segéd táblák»-at kaphat a földművelésügyi miniszterium erdészeti segédhivatalánál (Budapest, V., Zoltán-utca 16. szám) ára 8 korona. A köbözősi táblázatok benn vannak az Erdészeti Zsebnaptárban is; továbbá ezt a czélt szolgálja a Kramer Jenő-féle «Segéd táblák», mely Mayer és Berger könyvkereskedésében Máramaroszigeten kapható; ára 3 korona.

Cs. D. honvédtizedes. Az erkölcsi bizonyítványt pótolhatja a katonaságtól kikérendő törzskönyvi kivonattal. Kérvényét az ezredparancsnokság útján ahhoz az erdészeti hivatalhoz nyújtsa be, a mely hivatal az ön által elnyerni óhajtott állásra pályázatot hirdet. Ilyen pályázati hirdetményt lapunknak csaknem minden számában találhat.

K. T. Mivel fia ebben az évben csak 16-ik életévét tölti be, ennél fogva az erdőőri szakiskolába — ha még olyan fejlett testalkatú is a fiú — nem vehető fel, mert a szakiskolai alapszabályok értelmében, a tanulóknak abban a naptári évben, a melyben felvételét kéri, a 17-ik életévét be kell töltenie. Kivételt senkivel sem tesznek. Jövő évben az életkort illetőleg nem lesz a felvételnek akadálya.

Sz. J. Arra, hogy mi Önnek szerszámot vásároljunk, nem vállalkozhatunk; ezt ott a környéken bármelyik vaskereskedőnél beszerezheti.

L. I. Pekingi kacsatojásokat a következő tenyészőknél kaphat: Dr. Gyertyánffy Lászlóné fajbaromfi tenyészete — Gyér (Torontál-megye), darabja 80 fillér; Várkonyi József baromfi tenyészete Nagybecskerek, darabja 80 fillér; Lakner Lászlóné — Génye, u. p. Léva, darabja 40 fillér; Sármezey Antalné — Mezőkovácsháza (Csanád-megye) darabja 60 fillér.

H. L. 1. A czímszalag kiigazítása iránt intézkedtünk. — 2. Hogy az erdőszolgai állások megszüntetésével fognak-e Önökről egyidejűleg másképen gondoskodni, azt mi nem tudhatjuk. Forduljon ez iránt felettes hatóságához.

S. R. 1. A kincstári erdőőrök 5 évenként emelkedő évi 700, 800, 900, 1000 K fizetést, természetbeni lakást vagy lakpénzt, 24 ürm.³ tüzfát, 3 k. h. földet, 4 K irodaátalányt és 100 K egyenruhaátalányt kapnak. A főerdőőrök szintén 5 évenként emelkedő évi 1000, 1100, 1200, 1300 K fizetést, természetbeni lakást vagy lakpénzt, 36 ürm.³ tüzfát, 4 k. h. földet, 4 K irodaátalányt és 100 K egyenruhaátalányt kapnak. Ezenkívül valamennyinek joga van 2 telenet, 1 növendékszarvasmarhát és 2 borjút, valamint 2 öreg sertést és 4 malacot, vagy 2 drb egy éven felüli süldőt tartani, illetőleg az erre kijelölt kincstári területen szabadon legeltetni és makkoltatni. Az erdőlegények és segéderdőőrök fizetése évi 600 és 700 K, természetbeni lakás, vagy lakpénz, 12 ürm.³ tüzfát, 60 K egyenruhaátalány és ugyanaz a legeltetési jogosultság, a mi az erdőőröknek van. Földilletményt az erdőlegények és segéderdőőrök nem kapnak. — 2. Az 1885. évi XI. t.-cz. 27. §-a értelmében az erdészeti altisztek 10—20 szolgálati év után nyugdíj fejében utójára élvezeti fizetésüknek egyharmadát, 20—30 évi szolgálat után a fizetésük felét, 30—40 évi

szolgálat után a fizetés kétharmadát, 40 éven felüli szolgálat után pedig a teljes fizetést kapják. — 3. Utolsó kérdését nem értjük.

P. J. Máramarosi csemeterítőkő olló «Keszner Izidor és fia» cégénél — Máramarosszigeten kapható. Ára 10 kor. 20 fillér. A megrendelést írásbeli megkeresésre a máramarosszigeti m. kir. erdőigazgatóság szívesen közvetíti.

V. A. Azon kérdésre, köteles-e lovait az évenként tartandó haszonállat szemlére elővezetni, a következőkben adunk felvilágosítást. A földművelésügyi miniszter úrnak 1901. évi XII/30. kelt 104,300. sz. rendelete szövege szerint azt mondja: «Azon állatbirtokok, a kik lovaikat a kijelölt vizsgálati helyre és időre elővezettetni nem kívánják, kötelesek ebbeli szándékokat a közséگی előjáróságnak a vizsgálat megkezdése előtt *írásosan* bejelenteni és állataikat saját költségükre a vizsgálatra illetékes állatorvos által 8 napon belül megvizsgáltatni. A ki ezt nem teszi, az az 1888. évi VII. t.-cz. 150. §-ába ütköző kihágást követ el. A hatóság az állattulajdonost a vizsgálat céljából tett újabb kiadás költségeiben elmarasztalhatja. Az ilyen másodszori vizsgálatért a hivatalos illetmények számíthatók fel.» Ez a tény és ez a mérvadó. Kérdésében különösképpen találjuk, hogy Ön nem tudta elvezetni a lovakat, mert nincs rév, az állatorvos meg ki tudott menni. Ha annak módjában volt oda menni fuvarral, mint a hogy említ, úgy Önnek is módjában lett volna. A megíusult vizsgálatért, mint a fentebbiekből látja, csak a hatóság marasztalhatja el ítéletileg. Az állatorvosnak Öntől direkt költségeket felvenni hivatalos utakért nincs joga. Az újabb vizsgálatot is csak a hatóság rendelheti el, mert az állatorvos nem hatóság, csak a hatóságnak szakközvege. Értesítés és előre el nem rendelt vizsgálat eredménytelenségeért nem tartozik fizetni. Hibát mindenesetre követett el, mert a természeti akadályokat, melyről Ön se tehet, mert akaratan kívüli dolog, írásban kellett volna bejelentenie. Hogy az állatorvos felszámítása a saját ténykedését illetőleg helyes-e, azt így megállapítani nem lehet, mert minden vidéken másképp szól az illetményekre vonatkozó szabályrendelet, azt tessék a község házában megtekinteni. De hivatalos útért Öntől közvetlen pénzt amugy sem vehet. Teljesen indokolatlan a rendőr által felszámított díjazás, mert hivatalos ügyben történt értesítésért semmiféle díjazás nem jár. Ha a hatóság kítúz valami határnapot vagy hivatalos ügyet, ezt kötelessége a község előjáróságának Önnel díjtalanul közölni; azért kap a kisbíró avagy ez esetben rendőr a község részéről fizetést. Egyoldalulag természetesen ez ügy teljes érdemében igazságosan el nem bírálható ily alakban, tessék a száraz tények felsorolásával az I. fokú hatósághoz az esetet határozathozatal céljából bejelenteni, a mely határozat ellen fellebbezéssel is élhet. Ha nem a saját hibájából maradt el a rendes szemlérlől, úgy semmiféle költségek megtérítésére sem kötelezhető.

Z. F. Az erdőöri szakiskolákba az életkort illetőleg azok vehetők fel, a kiknek kora a pályázat naptári évében a 17. évet meghaladja, de a 25. évet még el nem éri. E tekintetben kivételnek a «Tanusítvány»-nyal ellátott továbbbszolgáló katonai altisztek, a kik 28 éves korig folyamodhatnak felvételért.

H. J. Hirdetését — kívánságának megfelelően kiigazítva — újból hozzuk.

N. J. Országos betegápolási pótadót tartozik fizetni.

Előfizetési díjak nyugtázása.

Az 1911. évi április hóban a következő előfizetési díjak folytak be az Országos Erdészeti Egyesület pénztárába:

Rózsahegy város hd. 16.35, Románi Géza hd. 2.40, Szabadka város 48.—, földmiv. min. hd. 38.85 és 54.65, Mayer Gyula hd. 4.75, Abrudfalvi erdőgond. 60 fill. Bácsalmási urad. hd. 14.75, Faragó Béla hd. 46.90, földmiv. minisz. 1812.—, M. Szigeti erdőgond. hd. 16.75, Szászsebesi erdőhiv. hd. 18.35, Divényi sen. urad. 12.—, Tamási hgi. erdőgond. 8.—, Liptóújvári főerdőhiv. hd. 23.15, Lokcei urad. erdőgond. 2.30, Stainer Gyula hd. 69.40, Szombathelyi adóhiv. 40.—, Tótpelsőcz község hd. 21.75, Kulics

Gyöző hd. 3.60, Pétrisi urad. hd. 36.95, Orsovai erdőhiv. hd. 26.25, Virlics Vincze 5.—

1 koronát fizettek: Czere Sándor, Farkas István, Kokály Imre, Matica István, Kacsanovszky J. A., Biró János, Misztuk István, Todoka Vazul, Csomoss István, Farkas János, Kosán Péter, Kovács Ferencz.

2 koronát fizettek: Fehér József, Farkas Gábor, Zier Árpád, Zula Antal, Mihály Ferencz, Groszmann Ferencz, Chovanyecz János, Lányi András, Lux Samu, Papp János, Palovits János, Horváth Vilmos, Horváth Lajos, Huszágh Adolf, Hollósi István, Horváth József, Széles Gábor, Vajka János.

3 koronát fizettek: Kiss Gyula, Csotus Miksa, Habián Elek, Todorcszku Atyim, Jancsovics Vidor.

4 koronát fizettek: Lamp Géza, Iván György, Németh József, Rochlitz Dezső, Várjon Géza, Benczkó József, Ökrösi püsp. erdőgond, Zsurnovszky József, Gáspár János, Szatmárnémeti város erdőhivatal, Wanson Károly, Stubenvoll Rudolf, Székely István, Pohl József, Kiss Sándor, Gázsy Villibald.

ÁLLÁSKERESLET ÉS KINÁLAT

27 éves, katonaviselt, róm. kath., erőteljes, nős, kiscsaládú erdőaltiszt, a ki az erdészeti szakvizsgát jó sikerrel letette és 1900 január 1. óta, vagyis 10 év óta kisebb uradalomban erdőbirtokot önállóan kezel, az erdészet és vadászat minden ágában teljesen jártas, s ki kizárólag hivatásának él, birtokeladás miatt hasonló, vagy megfelelő állást keres. Czime a szerkesztősnél megtudható. (16.)

Erdőöri szakvizsgát tett, 28 éves, nős egyén, hat évi erdészeti és vadászati gyakorlottsággal alkalmazást keres. Czime: «Erdészsegéd» Gömör-Szilicze, Kisfalupusza. (17.)

HIRDETÉSEK

524/1911. sz.

Pályázati hirdetmény.

A Fogaras vármegye területén, illetve az alulírt m. kir. állami erdőhivatal kerületében a Szolg. és fegyelmi szabályok Függeléke I. 4. pontja alapján egy (1) erdőöri állásra pályázatot hirdetek.

Az erdőör javadalmazása:

1. 660 korona évi bér előleges havi részletekben.
2. 80 korona évi lakpénz.
3. 64 korona tüzifaátalány és
4. 60 korona legelővátság előleges negyedévi részletekben.

Felhivom a pályázni óhajtókat, hogy magyar állampolgári minőségüket, feddhetlen életüket, a 24 éves életkor betöltését, az erdőöri szakvizsgálat letételét és ép szellemi erő és egészséges testalkat mellett hibátlan beszélő- és hallóképességüket igazolják

- a) illetőségi igazolvánnyal,
- b) hatósági erkölcsi bizonyítvánnyal,
- c) születési anyakönyvi kivonattal,

d) erdőéri szakvizsgálati bizonyítvánnyal,

e) közhatósági orvosi bizonyítvánnyal, végül

f) esetleg még szolgálati bizonyítvánnyal felszerelt szabályszerűen bélyegelt és Fogaras vármegye törvényhatósága erdészeti albizottságához címzett sajátkezüleg írt folyamodványukat alulírt m. kir. állami erdőhivatalnál legkésőbb folyó év május hó 20-ig benyújtják.

Megjegyzem végül, hogy azok a pályázók, a kik az állam nyelvének feltétlenül megkövetelt szóban és írásban való tökéletes bírásán kívül a román nyelv tudását is igazolják, előnyben részesülnek és hogy a hiányosan felszerelt, valamint az elkésve beérkező pályázati kérvényeket figyelembe nem veszem.

Fogaras, 1911 április hó 26-án.

(2.) *M. kir. állami erdőhivatal.*

Pályázat.

Alulírott erdőhivatal kerületében megüresedett erdőéri állásra pályázat nyitattik.

Ezen állásra oly egyének pályázhatnak, kik már több éven át keményfakihasználásnál és famanipulálásnál voltak alkalmazva.

Javadalmazás: évenként 660 korona készpénz, 24 ürm³ keménytüzifa, szabad lakás kerttel, 2 kat. hold szántó-föld, 2 drb marhatartás, ruhaátalány és szabályszerűen megállapított lődijilleték.

Pályázatok legkésőbb május hó 25-éig az alulírott erdőhivatalhoz nyújtandók be.

Gróf Draskovich Iván erdőhivatala

(3.) Sellye, Baranya megye.

1911. évi 3090. sz.

Pályázati hirdetés.

A beszercebányai m. kir. erdőigazgatóság kerületében megüresedett két elsőosztályú, előléptetés esetén két másodosztályú altiszti állásra, továbbá két elsőosztályú és egy, illetve előléptetés esetén három másodosztályú erdőlegényi állásra, valamint egy másodosztályú segéderdőéri állásra az állományszerű illetményekkel pályázat nyitattik.

Az I. oszt. altiszti állásokkal 800 kor. fizetés és 200 kor. személyi pótlék, a II. oszt. altiszti állásokkal 600 kor. fizetés és 100 kor. személyi pótlék, továbbá természetbeni lakás vagy ennek hiányában a törvényszerű lakbér és egyéb rendszeresített illetmények; az erdőlegényi állásokkal 700, illetve 600 kor. évi szegődménybér, természetbeni lakás vagy törvényszerű lakbér és egyéb rendszeresített illetmények, a segéderdőéri állással pedig 600 kor. évi szegődménybér, természetbeni lakás vagy törvényszerű lakbér és egyéb rendszeresített illetmények élvezete van egybekötve.

Fölhivatnak az ezen állásokra pályázók, hogy az 1879. évi XXXI. t.-cz. 37. §-ában körülírt szakképzettségüket, a m. kir. kincstári erdészeti szolgálatába ujonnan belépni kívánók ezenfelül még ép és erős testalkatukat, különösen jó látó-, beszélő- és hallóképességüket, kinc-

tári erdészeti orvos, vármegyei főorvos, avagy honvéd-törzsorvos által kiállított bizonyítvánnyal, valamint az életkorukról, illetőségükről, eddigi alkalmaztatásukról, nyelvismereteikről, katonai kötelezettségükről szóló bizonyítványokkal felszerelt és sajátkezüleg írt kérvényeiket 1911. évi június hó 10-éig a beszercebányai m. kir. erdőigazgatóságnál nyújtják be.

Beszercebánya, 1911. évi május hó 5-én.

(4.) *M. kir. erdőhivatal.*

2044/1911. sz.

Kitermelt tölgyrönkö-eladás.

A lugosi m. kir. erdőigazgatóság hivatalos helyiségében 1911. évi május hó 22-én délelőtt 10 órakor zárt írásbeli ajánlatokkal kapcsolatosan megtartandó szóbeli versenytárgyaláson eladás alá bocsátatik, a lugosi vasúti állomás melletti kincstári faraktárba már részben kifuvarozott, részben még a harmadiai vágásban levő, de szintén fenti helyre kifuvarozandó mintegy:

55-78 m³, 21—30 cm. kéreg nélkül mért középátmérőjű
147-20 m³, 31—40 cm. " " " "
90-48 m³, 41—50 cm. " " " "
51-03 m³, 51—60 cm. " " " "
76-12 m³, 60 cm.-en felüli kéreg nélkül mért "

vagyis összesen mintegy 420-61 m³ tölgyrönkö.

Kikiáltási ár köbméterenként 46 korona.

Bánatpénz 4000 korona.

Az eladás alá bocsátott tölgyrönkök a lugosi kincstári faraktárban és a harmadiai vágásban megtekinthetők.

Az árverési és szerződési feltételek a lugosi m. kir. erdőigazgatóságnál a hivatalos órák alatt betekintethetők, avagy kívánatra megküldetnek.

Az ajánlatokhoz használandó űrlapok (ajánlat és boríték) az erdőigazgatóságnál díjtalanul kaphatók.

Lugos, 1911. évi április hó 28-án.

(5.) *M. kir. erdőigazgatóság.*

Uri ruhák készítéséhez való
jó brünni posztót és Lódent

legjutányosabb gyári áron szállít

Etzler és Dostal, Brünn
Schwedengasse 5/z.

Számos magyar erdőhivatal egyenruhaszövet szállítói.

**A gyárból való közvetlen bevásárlás
nagy előnnyel jár.**

Dús mintagyűjtemény a tavaszi és nyári évszakra, megtekintésre bérmentve. — Magyar levelezés.

(I. VI. 6.)